

Cornelis Johannes Adrianus Constantinus Peeters

12 december 1931 – 6 februari 2013

‘Wat heet mooi?’. Die vraag legde het weekblad *De Tijd* begin 1984 voor aan de toenmalige UvA-hoogleraar architectuurgeschiedenis C.J.A.C. Peeters, het op 6 februari 2013 overleden lid van de KNAW – Kees Peeters voor de velen die met hem op meer vertrouwelijke voet stonden.

De vraag naar het wezen van schoonheid lijkt Peeters weliswaar indirect, maar toch uiterst subjectief te beantwoorden, en wel door een aantal fragmenten uit zijn dagboeken publiek te maken. Het zijn goeddeels observaties, gedaan tijdens reizen dwars door Europa tot ver in Turkije, en daarnaast vruchten van een evenzeer wereldomspannende lectuur, gelardeerd met subtiële staaltjes van (zelf)ironisering, zelfrelativering en milde overdrijving. Zulke stijlmiddelen kenmerken zijn essayistisch schrijven als zodanig, en soms klinken ze ook wel eens door in zijn wetenschappelijk werk: zo had, blijkens het artikel in *De Tijd*, de zware astmaticus, die Peeters gedurende bijna zijn gehele leven was, in 1957 in Palermo genoteerd, dat hij, herstellend van de Aziatische griep, ‘ademloos’ Proust las; in soortgelijke zin tekende de eindexamenkandidaat Peeters, in 1950 op weg naar een retraite, op dat ‘de eerste bezienswaardigheden die’ hem in Den Bosch ‘troffen Marijke T. en de Sint-Jan’ waren. En aan het eind van z’n ontboezemingen over schoonheid in weekblad *De Tijd* lijkt Peeters alles weer terug te nemen: ‘Op welke trefwoorden zijn bovenstaande fragmenten nu eigenlijk geselecteerd, het mooie of het geluk?’, zo luidden zijn enige rechtstreekse woorden in het artikel dat oorspronkelijk vermoedelijk als interview was bedoeld.

De redacteur van de rubriek waarin de dagboekfragmenten in *De Tijd* verschenen, zal niet echt greep op Peeters hebben gekregen. De foto die bij het artikel is afgedrukt, onderstreept dat nog eens extra: ze is geënceneerd – in de zelfbewuste pose van een bekend portret uit de Italiaanse renaissance – en als zodanig is ze een citaat, maar een citaat met speelse variatie – en daarmee uiteindelijk zelfrelativering.

Zelfbewustzijn vanuit het geleerde weten, gepaard aan zelfrelativering – de ander, de lezer of beschouwer, in vertrouwen nemen, deze in het spel betrekken, maar zich uiteindelijk niet echt bloot geven; dat is de teneur die Peeters uit zijn reactie op de vraag naar het wezen van schoonheid weet te laten spreken. En het lijkt ook een lijn te zijn die zijn leven tekende. Zijn ultieme antwoord op de vraag naar het wezen van schoonheid, dat als kop

boven het artikel in *De Tijd* verscheen, wordt gekenmerkt door eenzelfde dubbelheid. In feite gaat het hem niet om schoonheid *an sich*, maar om de ervaring van schoonheid, en die definieert hij als ‘een wreed geluk dat het hart teistert’.

Deze definitie is in tweeërlei opzicht veelzeggend: Op de eerste plaats toont ze aan dat de omgang met kunst, ook de wetenschappelijke, voor Peeters geworteld moest zijn in de doorleefde ervaring, in persoonlijke gegrepenheid en betrokkenheid. Vanaf het begin van zijn studie was hem bewust dat er, zoals hij later formuleerde, ‘zo min een autonome kunst als een autonome kunstgeschiedenis bestond’. Dat hield in dat in zijn ogen kunst door de kunsthistoricus zo omvattend mogelijk gecontextualiseerd moest worden. Het kunstwerk diende grondig te worden teruggeplaatst in de origineire constellatie van zijn ontstaan, en dat diende te prevaleren boven de technische analyse ervan of de inpassing in een stroming. Ook dat was een fundamenteel inzicht dat hem en zijn medestudenten, zo zegt hij zelf, al in het prille begin van de studie ten deel viel: ‘Juist de aandacht voor de geschiedenis van de christelijke sensibiteit, voor liturgische functies van architectuur en kunst, voor de theologie van het beeld en cultusbeeld, voor kunst als veraanschouwelijking van de doctrine, devotie en ascese, maakte ons tamelijk hooghartig tegenover het louter bestuderen van de verftoets, de pennestreek, het lijstprofiel, en zelfs de stijlcritiek’. Door de maalstroom van de methodologische reflectie of van de theoretische fundering van het vak heeft hij zich, zelfs in de jaren zeventig en tachtig met hun *overkill* aan theorievorming, niet laten meeslepen. Voor hem stond de ervaring van de uniciteit van het kunstwerk voorop, zonder dat dat in zijn geval in estheticisme ontaardde.

Niet de theoretische of methodologische reflectie verdiept voor Peeters de ervaring van kunst, maar veeleer het narratieve, de belezenheid van de kunsthistoricus. Dat is het tweede aspect dat uit Peeters’ antwoord dat ervaring van schoonheid ‘een wreed geluk [is] dat het hart teistert’, valt te distilleren. Want zijn antwoord is een citaat uit de wereldliteratuur: ‘un bonheur cruel qui ravage le coeur’, met die woorden probeerde Julien Green in zijn autobiografische notities *Terre lointaine* zijn gevoelens bij de aanblik van het gelaat van een knappe jongeman te vertolken. In dit verband haalt Peeters vaker dichterlijke woorden uit de schatkamer van zijn belezenheid aan om schoonheid als ervaring van geluk te positioneren: ‘La beauté n’est que la promesse du bonheur’ ontleent hij aan *De l’amour* van Stendhal en

hij vertaalt het zelf met 'schoonheid brengt even het geluk nabij'. Lezen was Peeters tot tweede natuur geworden, het was zijn overlevingsstrategie vanaf zijn vroege jeugd toen astma-aanvallen zich steeds meer begonnen voor te doen – en het bleef zijn passie tot zijn dood. Zijn vriend en collega Kees Fens beschrijft in 1991 in *De Volkskrant* onder het kopje 'Kwijt' de ontredde van de 'hooggeleerde P', nadat deze bij verhuizing naar een kleinere woning – die aan de Bloemgracht in Amsterdam, die zijn laatste zou zijn – een deel van zijn bibliotheek had moeten afstoten. Hij was niet zo zeer zijn boeken, schrijft Fens, maar zijn streepjes daarin kwijt geraakt en daarmee een deel van zijn geest – en hij wist dat het hem aan tijd van leven ontbrak om alles opnieuw te lezen en dat deel van zijn geest te herwinnen. Kees Peeters was met zijn belezenheid de belichaming van de *wechselfeitige Erhellung der Künste* en het levende bewijs voor de meerwaarde van een dergelijke benadering bij de wetenschappelijke omgang met beeldende kunst en architectuur. Veel van zijn publicaties staven dat op overtuigende wijze.

Dat de omgang met kunst op doorleefde ervaring moest stoelen, was de jonge Peeters als het ware met de paplepel ingegeven. Hij werd op 12 december 1931 geboren als het vierde kind in een onderwijzersgezin in Breda. Dat geestelijke milieu en de rurale stedelijkheid van zijn geboorteplaats hebben zijn leven en zijn kijken naar kunst bepaald: enkele van zijn onderwijzers, waaronder zijn vader, hebben een essentiële bijdrage tot de ontwikkeling van zijn 'ruimtelijk- en visueel-esthetische ervaringen' geleverd, stelt hij terugkijkend. En later op de middelbare school trof hij leraren die dat verder hielpen uitbouwen. In de katholieke kerken van Breda en de Baronie leerde hij de architectuur en de decoratie ontleden. De Grote Kerk of Onze-Lieve-Vrouwekerk was in die zin een 'oerbeeld uit zijn jeugd' en daarom bleef ze voor hem altijd en eeuwig 'de mooiste kerk ter wereld'. Kan de zeggingskracht van subjectieve ervaring van kunst beter worden verwoord? De Tweede Wereldoorlog moet bij dit alles bijna onopgemerkt aan hem voorbij zijn gegaan. Die deed in ieder geval niets af aan de idylle die het Breda van zijn jeugd zijn leven lang voor hem bleef.

Zijn gymnasiale opleiding doorliep Peeters aan het Onze-Lieve-Vrouwe-Lyceum in zijn geboorteplaats, waar hij inspirerende leraren vond die zijn belangstelling voor kunst en geschiedenis bevorderden. Zelf noemt hij in dit verband de latere Nijmeegse hoogleraren Karel Meeuwesse (1914-1991), die hem Nederlands gaf, en Louis Verberne (1889-1956), die geschiedenis

doceerde, maar zijn leerlingen extra-curriculair ook de ogen opende voor de rijke monumentaliteit van hun vaderstad, en voorts de latere staatssecretaris Louis van de Laar (1921-2004), eveneens historicus, die hem bijbracht, hoe de wereldgeschiedenis in kaart te brengen. Buiten school nam hij tekenles bij een Bredase kunstenaar, Dio Rovers (1896-1990), en hij las vooral en veel, omdat presteren in de sport zoals zijn leeftijdgenoten, hem door zijn constitutie niet gegeven was. Het kwam allemaal aan bod: de wereldliteratuur, kunsthistorische handboeken en auteurs als Eugène Emmanuel Viollet-le-Duc, vooralsnog evenwel in Nederlandse vertaling. In 1950 deed Peeters eindexamen Gymnasium Alfa en hij besloot, in Nijmegen kunstgeschiedenis te gaan studeren, naar eigen zeggen vooral omdat daar niet expliciet in de studiegids stond vermeld dat met dat vak geen droog brood te verdienen viel.

Al in die tijd moet hem hebben onderscheiden wat zijn handelsmerk zou worden: zijn geloof in de kracht van de narrativiteit en zijn ongekende vaardigheid in het hanteren ervan. Zijn stadgenoot Hans van Mierlo (1931-2010), de latere politicus, met wie Peeters sinds hun gemeenschappelijke Nijmeegse studententijd, al waren ze geen vakgenoten, een vriendschap voor het leven verbond, moest al vroeg constateren dat Peeters vragen niet beantwoordde door *over* de vraag te spreken, maar door *ernaast*, dat wil zeggen, eromheen te vertellen. Zo zag Van Mierlo Peeters dan ook in de kunstgeschiedenis en ‘met zijn kennis ervan in het dagelijks leven van anderen’ staan: ‘hij vertelt en maakt van alles – ook van de gewone *faits divers* – geschiedenis. Een geschiedenisje. Ik ken’, aldus Van Mierlo, ‘niemand die zich – zoals Kees – kan permitteren zo diep af te dalen in details en omleidingen, zonder dat de aandacht van z’n gehoor ook maar een seconde verslapt. Bij kinderen zakt gaandeweg de mond open. Hij is hun grootste geschenk’. Dit vermogen anderen – en niet in de laatste plaats ook kinderen – als het ware te betoveren door de ban van het exuberant uitweidende en omtrekkende betoog, dat ook in de afscheidsdienst bij Peeters’ crematie, op 12 februari 2013 in Breda, met een treffend voorbeeld werd gememoreerd, is, al zegt Van Mierlo dat niet, uiteraard de vrucht van Peeters’ doorleefde ervaring van kunst als schoonheid en van zijn uitzonderlijke vaardigheid, die ervaring over te dragen.

In zijn studententijd maakte Peeters naast Van Mierlo ook andere vrienden voor het leven. Tot hen behoorde onder anderen zijn Nijmeegse studiegenoot Wim Beeren (1928-2000), de latere directeur van Boijmans Van Beuningen en van het Stedelijk Museum in Amsterdam. De meest vormende

ervaring van die jaren lijkt evenwel de kennismaking met Frits van der Meer (1904-1994), de Nijmeegse hoogleraar Oudchristelijke kunst en kunst der Middeleeuwen, in wie hij – het valt niet anders te formuleren – een congeniale leermeester vond. Met hem kon hij zijn ethos van de vakbeoefening als roeping delen, maar ook de passie voor het schone, al verviel hij zeker niet in diens estheticisme van de exclusiviteit. In Van der Meer herkende hij veel van zichzelf, zo blijkt uit het Levensbericht dat hij in 1995 over hem schreef, en hij bleef tot de dood van zijn leermeester en promotor tot diens engere vriendenkring behoren, al had hij zeker wat moeite met wat hij in hem als een tekort aan menselijke betrokkenheid beschouwde en met diens *splendid isolation* binnen het vakgebied. In Nijmegen studeerde Peeters in 1956 bij Van der Meer *cum laude* af met een scriptie over de liturgische dispositie van het vroegchristelijke kerkgebouw in het Oosten, een werkstuk van meer dan 150 bladzijden. Ze vormde samen met het materiaal dat hij, gedurende een verblijf van een half jaar in Rome, ook over het Westen had verzameld, de grondslag voor zijn dissertatie met dezelfde titel – maar dan zonder toegevoegde geografische inperking – waarop hij uiteindelijk op 16 oktober 1969, eveneens bij Van der Meer en eveneens *cum laude*, zou promoveren.

Na zijn afstuderen was Peeters aan de slag gegaan bij de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, aanvankelijk in Den Haag, later in Zeist. Hij zou er tot 1982 blijven. De meest in het oog springende resultaten van deze periode zijn de beschrijving van de Utrechtse Dom, die hij in 1965 samen met E.J. Haslinghuis publiceerde, en zijn indrukwekkende monografie over de Sint Jan in Den Bosch uit 1985, maar de grootste vrucht van deze tijd was ongetwijfeld het inzicht dat hij kreeg in de hele breedte van de Nederlandse bouwkunst, buiten de hoogtepunten ervan die hij tijdens zijn studie had leren kennen: ook in de *vernacular architecture* wist hij zich in te leven. Naast het werk vervulde hij vele nevenfuncties. Zo was hij lid van de Rijkscommissie voor de Monumentenzorg en de latere Monumentenraad, bestuurslid van de Vereniging 'Hendrick de Keyser' en van de Koninklijke Nederlandse Oudheidkundige Bond. Vanaf 1966 bekleedde hij een buitengewoon lectoraat in de architectuurgeschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam, dat in 1970 werd omgezet in een extraordinariaat. In 1980 werd hij gekozen tot lid van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, op basis van een voordracht die stelde dat hij een bijzondere plaats onder de kunsthistorici hier te lande innam, en wel in drie opzichten: omdat hij fundamenteel

onderzoek had gedaan naar de geschiedenis van de beide belangrijkste kerkgebouwen in Nederland, omdat hij zich bezig hield met de band tussen monument en omgeving, met de stedenbouwkundige context van monumenten en ten slotte omdat hij zich interesseerde voor de aansluiting van de nieuwe en de oude kunst en zich zo ook tot een van de meest vooraanstaande denkers over de restauratieproblematiek had ontwikkeld. En al deze aspecten hadden uiteraard hun neerslag gevonden in tal van artikelen. Hoe kon het ook anders bij iemand als Peeters die – afgezien van de schoolblaadjes – al vanaf zijn prille studententijd publiceerde.

In 1982 werd Peeters' buitengewoon hoogleraarschap aan de Universiteit van Amsterdam omgezet in een voltijds ordinariaat en moest hij de Rijksdienst verlaten. Nu kwam hij met beide benen te staan in een kunsthistorisch instituut, dat, zoals hij zelf zei, 'door de egaliteitsgedachte, de vergaderziekte, de zelf bedachte en vergrote bureaucratie en een eigen boeventaal vol afkortingen als het ware met stencils dichtgeplakt kwam te zitten en niet voldoende zicht meer bood op de sociale werkelijkheid'. Omdat voortaan de compensatie in een andere deeltijdse werkkring ontbrak, moet hem dat steeds meer tegen zijn gaan staan. Toen dan ook in Nijmegen door het overlijden van Van der Meers opvolger Jürgen Christern (1928-1983) een leerstoel vrijkwam, liet hij zich vermurwen die eind 1984 over te nemen, nadat hij eerder had geweigerd daar de rechtstreekse opvolger van zijn leermeester te worden; nu kreeg hij evenwel in feite diens leeropdracht: 'Kunstgeschiedenis, in het bijzonder van de vroegchristelijke tijd en de Middeleeuwen'. Hij wist dat hij in Nijmegen niet de situatie van zijn eigen studententijd zou hervinden, maar hij stelde zich wel ten doel, 'de historische wortels van [de] instelling' – die toen overigens nog net zo heette als in zijn studie jaren – 'in het oog te houden, te helpen cultiveren', niet als 'een vorm van monumentenzorg', maar 'in de zin van renovatie, revalorisatie, zo nodig rehabilitatie'. Wellicht was deze zelf gestelde opdracht de aanleiding dat hij in Nijmegen zelfs bereid was in het Faculteitsbestuur zitting te nemen. Hij zal die twee jaar als vice-decaan Onderzoek meer hebben uitgezeten dan dat hij ervan zal hebben genoten, maar met zijn rustige en relativerende verklaringen wist hij in de Faculteitsraad wel de grimmigste vergadertijgers te apaiseren. Dat hij de ellenlange vergaderingen voor zichzelf vooral ook verkortte door van zijn contrahenten rake karikaturen te tekenen, zullen maar weinigen hebben geweten.

In Nijmegen sloot Peeters nieuwe vriendschappen, zo met zijn collega aldaar Kees Fens. Toen deze in 1990 de P.C.-Hooft-prijs voor beschouwend proza ontving, hield Peeters de feestrede. Daarin tekende hij een indrukwekkende ‘atlas van de beschaving’ van de laureaat, maar dat was indirect en ongewild zeker ook, net als later het Levensbericht over Van der Meer, een imponerende staalkaart van zijn eigen geestelijke belevingswereld. Een eigen school heeft Peeters in Nijmegen niet gesticht, daarvoor was hij er te kort. Wellicht had hij daarvoor ook te weinig promovendi/ae: Het zullen er in totaal zo’n acht zijn geweest, twee in Amsterdam, vijf in Nijmegen en dan nog één, z’n allereerste, in Groningen. Op velen die zijn onderwijs volgden, maakte Peeters diepe indruk en met menigeen bleef een band bestaan, ook nog na het einde van de studie. De onderzoeker Peeters belichaamt vanuit huidig perspectief een opmerkelijke paradox: hij die zelf zo’n internationaal leesgedrag vertoonde, heeft uitsluitend in het Nederlands gepubliceerd. Dat zou tegenwoordig niet meer kunnen, maar zijn oeuvre documenteert wel op indrukwekkende wijze wat de geesteswetenschappen aan kwaliteit en nuancering zouden verliezen, als ze zich zouden beperken tot publicaties in de academische *lingua franca* en de moedertaal zouden uitbannen.

Op 29 februari 1992 ging Peeters in Nijmegen met emeritaat. Door zijn chronische astma was het voor hem steeds moeilijker geworden om aan zijn ambtelijke verplichtingen te voldoen. Hij verhuisde naar Amsterdam en ging er wonen in een klein zeventiende-eeuws pand aan de Bloemgracht. Of hij die terugkeer als vervulling van een lang gekoesterde wens zag, zoals uit de opmerking ‘Terug in Jeruzalem!’ op sommige verhuisberichten zou kunnen worden geconcludeerd, is de vraag: Vestiging in de Amsterdamse binnenstad lijkt toch vooral een pragmatische keuze te zijn geweest, met het oog op de te verwachten toenemende immobiliteit. Al had hij in Nijmegen geen afscheidscollege gegeven, zijn vertrek ging niet onopgemerkt voorbij: op 3 september 1993 werd hem in de Westerkerk een lijvige feestbundel met de bondige titel *Bouwkunst* aangeboden. De meer dan vijftig bijdragen van vrienden, vakgenoten en leerlingen boekstaven in de eerste plaats de breedte van Peeters’ benadering van het vak, de bijgevoegde *Tabula gratulatoria* is een afspiegeling van de rijke schakering van zijn vrienden- en kennissenkring. Dat hij in 1994 tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw werd benoemd, zal hem – in stilte – zeker genoeg hebben gedaan.

In de jaren daarna werd Peeters' actieradius steeds kleiner; uiteindelijk kon hij zijn woning nauwelijks meer verlaten. In het Trippenhuys – toch op loopafstand gelegen – kwam hij al helemaal niet meer. Wel publiceerde hij nog met zekere regelmaat. Dat zijn laatste wetenschappelijke bijdrage, verschenen in 2008, over de gevelstenen ging in de drie zeventiende-eeuwse huizen aan de Bloemgracht – de Steeman, de Landman en de Zeeman – waarvan hij er een zelf bewoonde, illustreert die beperking van zijn bewegingsvrijheid evenzeer, als dat ze ook aantoonde dat zijn *esprit* en zijn *brille* desondanks ongebroken bleven.

Zelf woonde hij in De Landman – en landman is hij altijd een beetje gebleven: hij kon niet zonder Amsterdam, maar het veel landelijkere Breda bleef zijn utopie. Als hij – die zelf nooit een rijbewijs had bezeten – door familieleden werd afgehaald voor een bezoek aan zijn geboortestad, kon hij onderweg al genieten van het weidse uitzicht dat het Groene Hart bood. In Breda is hij, na een kort ziekbed, op 6 februari 2013 gestorven. Hij zal er vrede mee hebben gehad, want hij koesterde plannen om alsnog naar Breda te verhuizen. Het heeft niet zo mogen zijn.

Peeters' allerlaatste publicatie richtte zich niet op een wetenschappelijk publiek, maar was beschouwelijk van aard. Ze dateert eveneens van 2008 en is getiteld *Heer op de Herengracht*. Het is een impressie van 13 jaar wonen op een etage aldaar. Ze eindigt met de anekdote van een man, een buurtbewoner, die uit ergernis over de voortdurende herrie van de rondvaartboten en het eeuwige *floodlight*, 's avonds met een bezem naar buiten stormt en een schijnwerper naar beneden slaat, zodat die sissend in de gracht plonst. Als hij daarna in de bioscoop zit om tot rust te komen, beseft hij plotsklaps dat wellicht een oud dronken mannetje dat tegen de verweesde schijnwerperpaal zou plassen, geëlektrocuteerd zou kunnen worden. Hij rent naar huis, belt anoniem de 'stadsilluminatiedienst', die – als vanzelfsprekend – binnen het kwartier een nieuwe schijnwerper plaatst, zonder naar de oude ook maar te gaan dreggen. 'Wie aan de Herengracht woont mag genieten, maar moet ook gedogen', zijn Peeters' slotwoorden. Het verhaal hoeft niet werkelijk gebeurd te zijn, en de man met de bezem was zeker niet Peeters zelf, maar hij had het kunnen zijn. Wie lijdt aan en omwille van de ervaring van schoonheid, moet met de banaliteit van alledag leren leven. Strijd ertegen heeft geen zin, want ze steekt toch telkens weer in andere vorm de kop op: de 'stadsilluminatiedienst' hoeft naar de verdwenen *floodlight*-schijnwerper

niet eens te dreggen, een nieuwe ligt als het ware voor het oprapen. Maar wat vermag de 'stadsilluminatiedienst' met haar schijnwerpers en haar efficiëntie, gemeten aan de tijdeloze illuminatie van een middeleeuws handschrift of het kaarslicht van eeuwen in een gotische kathedraal? Wie schoonheid en kunst doorleefd ervaart, moet ook heel wat gedogen! Misschien was dat wel Peeters' onuitgesproken devies.

Met dank aan drs. Peter Don voor veel mondelinge informatie.

Bronnen

- Denslagen, Wim, e.a. (red.), *Bouwkunst. Studies in vriendschap voor Kees Peeters*, Amsterdam 1993. Daarin o.a. pp. 9-15: 'Kees Peeters. Een biografische schets' en pp. 16-27: 'Bibliografie [C.J.A.C. Peeters] 1947-1993'.
- Denslagen, Wim, e.a. (red.), *Een vrijdagmiddag in de Westerkerk*, Amsterdam 1993.
- Fens, Kees, 'Kwijt', in: *de Volkskrant* van 3 augustus 1991. Eveneens in: Fens, Kees, *Handgroot. Postscripta bij boeken en lezen*, Amsterdam 1994, p. 33.
- Klerck, Bram de, Kees Peeters (1931-2013), in: *Desipientia. Kunsthistorisch Tijdschrift* 20 (2013), p. 38.
- Kroon, Ben, 'Wat heet mooi? Een wreed geluk dat het hart teistert', in: *De Tijd* van 16 maart 1984, pp. 40-41.
- Mierlo, Hans van, 'Overpeinzingen in het Markdal', in: Denslagen, Wim, e.a.: *Bouwkunst*, p. 379-385.
- Peeters, C., Feestrede bij de uitreiking van de P.C. Hooft-prijs voor beschouwend proza aan Kees Fens, in: *Juffrouw Ida* 16 (1990), nr. 2, pp. 24-29.
- Peeters, C., Frederik G.L. van der Meer, in: *KNAW Levensberichten en herdenkingen*, Amsterdam 1995, pp. 71-76.
- Peeters, C., 'Heer op de Herengracht', in: *Amstelodamum* 95 (2008), nr. 2, pp. 1-2.
- Peeters, C., 'Peeters stelt zich (iets) voor', in: *ARTillerie. Een kunsthistorisch spervuur*, Tijdschrift Organisatie Studenten Kunstgeschiedenis van de Katholieke Universiteit 2 (1985), nr. 2, pp. 3-14.
- Peeters, C., 'Spreekende gevelstenen. De Steeman, de Landman en de Zeeman', in: *Amstelodamum* 95 (2008), nr. 1, pp. 3-15.